

CYNGOR GWYNEDD

ADRODDIAD I GYFARFOD CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y Cyfarfod:	18 Medi, 2018
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Ioan Thomas, Aelod Cabinet Datblygu'r Economi
Swyddog Cyswllt:	Iwan T. Jones, Cyfarwyddwr Corfforaethol
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679685
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Datblygu'r Economi

---

1. CYFLWYNIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yma yw i'ch diweddarau ar beth sydd wedi'i gyflawni yn y maes rwy'n gyfrifol amdano fel Aelod Cabinet Datblygu'r Economi. Mae hyn yn cynnwys amlinellu'r diweddaraf gyda'r addewidion yng Nghynllun y Cyngor; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynllun arbedion a thoriadau.
- 1.2. Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o'r fîm rheoli Economi, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r pwyllgor craffu.
- 1.3. Rydym bellach wedi cychwyn ar weithredu Cynllun y Cyngor 2018-23 a gafodd ei gymeradwyo yn y Cyngor Llawn mis Mawrth eleni. Yma, rwyf yn adrodd ar y cynnydd ers mis Ebrill 2018 hyd at ddiwedd Mehefin 2018.
- 1.4. Yn y misoedd diwethaf, mae'r pwyslais wedi bod ar barhau gyda rhai o'r prosiectau a sefydlu'r prosiectau newydd sydd yn rhan o'r Cynllun 2018-2023. Ar y cyfan, rwyf yn hapus gyda pherfformiad y mwyafrif o brosiectau, gyda phob un ar y trywydd cywir. Mae'r gwaith o sefydlu rhai o'r prosiectau newydd wedi bod yn araf ond rwyf yn gyfforddus bod y trefniadau cywir bellach mewn lle ac yn edrych ymlaen at gael gweld y gweithgaredd yn cychwyn. Fodd bynnag, mae rhai meysydd angen sylw pellach - boed hynny trwy waith yr adran neu waith ehangach gan y Cyngor. Byddaf yn ymhelaethu ar y materion yn yr adroddiad.

-

2. PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3. RHESYMAU DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

3.1. Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

4. PROSIECTAU CYNLLUN Y CYNGOR

4.1. Creu Swyddi Gwerth Uchel (Cyflog £26,500 neu fwy)

4.1.1. ***Bydd y prosiect yma yn edrych i dargedu'r sectorau sy'n talu'n dda trwy greu amgylchedd sy'n cefnogi busnesau newydd a thyfu busnesau presennol. Bydd y prosiect yn canolbwyntio ar ddenu buddsoddiad mewn safleoedd strategol megis Atomfa Trawsfynydd, Maes Awyr Llanbedr a Pharc Bryn Cegin/Parc Menai.***

4.1.2 Mae'r prosiect yma wedi gweld cyfnod heriol dros y misoedd diwethaf, gyda nifer o gwmnïau a gefnogwyd ar hyd y blynyddoedd yn symud allan o'r sir. Mae diffyg gofod busnes hefyd yn parhau i fod yn rhwystr, a gwelir achosion lle mae darpar fuddsoddwyr yn dewis cychwyn eu busnesau mewn lleoedd eraill. Er bod Cynllun Twf Gogledd Cymru yn ystyried datblygu eiddo a thir ar gyfer busnesau yn un o'i flaenoriaethau, mae'r mater yma yn rhywbeth rwyf yn awyddus i drafod ymhellach gyda'r adran yn ystod y misoedd nesaf er mwyn ystyried beth allwn ei wneud i wella'r sefyllfa.

4.1.3 Mae'r prosiect yn parhau i weithio i ddenu datblygiad newydd i safle Trawsfynydd, gyda Bargen y Sector Niwclear Llywodraeth y DU yn cynnig arwyddion cadarn bod potensial i leoli'r dechnoleg adweithiau bychain 'SMR'; yn Nhrawsfynydd. Bu i'r Fargen gael ei lansio yn swyddogol yn Nhrawsfynydd ym mis Mehefin.

4.1.4 Mae'r gwaith o ddatblygu safle Llanbedr yn parhau gyda'r nawdd ariannol gan Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru wedi ei gadarnhau, a'r Cyngor hefyd wedi adnabod £500,000 o gyfraniad, os yw'r cais yn llwyddo. Bydd y cais am ganiatâd cynllunio yn mynd gerbron Pwyllgor Cynllunio'r Parc ym mis Medi.

4.2. Busnesau'n cael cymorth i Ffynnu

4.2.1 ***Pwrpas y prosiect yw sicrhau dull gweithredu yn y Cyngor sy'n rhoi anghenion busnesau yn ganolog ac yn ceisio lleihau rhwystrau iddynt sefydlu a thyfu yn y sir.***

4.2.2 Prosiect newydd yw hwn, ac fe fydd yn un sy'n gweithredu yn draws adrannol. Mae busnesau'r sir yn ymwneud a nifer o Adrannau'r Cyngor ac yn derbyn gwasanaeth ganddynt, gan gynnwys trethi, cynllunio, safonau masnach, rheolaeth adeiladu a chaffael. Cychwynwyd ar y gwaith o gael adborth gan y busnesau i ofyn pa fath o gymorth sydd ei angen arnynt. Yn ogystal, mae gwaith wedi cychwyn ar drafod a sgopio'r prosiect gyda'r adrannau perthnasol.

4.3. Rhaglen Arloesi Gwynedd Wledig

4.3.1 ***Pwrpas y rhaglen yma yw adeiladu ar y gwaith da sydd eisoes wedi ei wneud i drawsnewid yr economi wledig trwy gyflwyno arloesedd o fewn sectorau traddodiadol (megis amaeth a thwristiaeth) ynghyd a chefnogi buddsoddiad yr isadeiledd digidol, gan roi sylw arbennig i ardaloedd Dwyfor a Meirionnydd.***

4.3.2 Mae nifer o ddatblygiadau arloesol cyffrous bychain wedi derbyn cymeradwyaeth ers i mi adrodd i chi tro diwethaf. Mae'r cynlluniau yn cynnwys technoleg rithwir i hyrwyddo dealltwriaeth o ddementia; cefnogi bwytai i fanteisio ar lwybr Brailsford; a threialu ceir trydan yng nghefn gwlad. Rydym hefyd wedi bod yn llwyddiannus yn derbyn arian gan Lywodraeth Cymru i osod cyfrifiaduron cyhoeddus yn adeiladau cymunedol yng nghefn gwlad, a sefydlu systemau wi-fi cyhoeddus yng nghymunedau gwledig. Mae'r gwaith o adnabod y cymunedau sy'n cymryd rhan yn y cynllun wedi cychwyn.

4.3.3 Teimlaf fod gwaith pellach i'w wneud yn ceisio dal ac ystyried effaith y treialon yma yn y tymor hir, gan fy mod yn awyddus i ni sicrhau dyfodol i'r cynlluniau yma tu hwnt i'r cyfnod treial. Rwyf hefyd wedi nodi bod llai o ddiddordeb/gweithgaredd yn ardal Dwyfor gyda'r prosiect yma, ac, yn awyddus i'r adran i edrych o ddifri ar yr ardal a gweld os oes modd ymateb i hynny.

4.4. Rhoi Treftadaeth Llechi Gwynedd ar waith

4.4.1 ***Pwrpas y prosiect yw gwireddu rhaglen o weithgareddau adfywio yn ardaloedd y llechi, a pharau i weithio i sicrhau statws Safle Treftadaeth y Byd i'r diwydiant llechi yng Ngwynedd.***

4.4.2 Mae'r gwaith i gyflwyno cais i gael dynodiad ar gyfer safle Treftadaeth y Byd yn parhau gyda Llywodraeth y DU wedi cytuno i dderbyn yr enwebiad ym mis Medi, a'i gyflwyno i UNESCO ym mis Ionawr 2019, yn ddarostyngedig i 'werthusiad technegol' boddhaol.

4.4.3 Gwelir cynnydd sylweddol gyda'r gwaith o weithredu gweithgareddau adfywio yn ardal Caernarfon gyda'r gwaith adeiladu Gorsaf Rheilffordd Eryri yn dod at ei derfyn a Galeri 2 wedi agor dechrau Medi. Aethpwyd trwy'r broses tendro ar gyfer datblygu Cei Llechi dros yr haf, gyda'r gwaith i gychwyn yno mis Medi.

4.4.4 Eleni, mae'r rhaglen yma hefyd yn ystyried prosiectau adfywio Bangor. Mae cadarnhad wedi ei dderbyn bod Bangor yn flaenoriaeth adfywio yn rhanbarthol trwy arian Llywodraeth Cymru. Mae Partneriaeth Strategol Bangor wedi'i ffurfio i arwain y gwaith yma, ac mae blaenoriaethau adfywio'r Partneriaeth wedi eu llunio. Y gamp fydd cynnal momentwm gyda'r gwaith yma a byddaf yn cadw llygaid ar hyn dros y misoedd nesaf. Awgrymais i'r adran hefyd wneud cyflwyniad i'r Fforwm Ogwen/ Bangor nesaf er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r blaenoriaethau sydd wedi'i gosod.

4.5. Cynyddu Budd Digwyddiadau Mawrion

4.5.1 ***Pwrpas y prosiect hwn yw denu digwyddiadau proffil uchel cenedlaethol neu ryngwladol i Wynedd er mwyn manteisio ar y budd economaidd a chymdeithasol fydd yn deillio o hyn.***

4.5.2 Ers mis Ebrill, mae'r prosiect wedi bod yn hyrwyddo pecyn cefnogaeth ar gyfer digwyddiadau 2018/19, a hyd yma mae'r ymateb wedi bod yn dda, gyda 23 o ddigwyddiadau wedi derbyn cymorth yn ystod y cyfnod.

4.6 Elwa o Dwristiaeth

4.6.1. ***Pwrpas y prosiect yma yw edrych ar y posibilrwydd o gael ymwelwyr i gyfrannu'n ariannol at gynnal a gwella cyrchfannau Gwynedd a chodi safonau'r sector twristiaeth. Drwy wneud hyn, byddwn yn gwella darpariaeth cyrchfannau'r sir ynghyd a chynyddu safon darpariaeth y diwydiant ymwelwyr.***

4.6.2. Dim ond megis cychwyn mae'r gwaith o sgopio'r prosiect yma, ond mae'r tasgau a'r cerrig milltir ar gyfer y flwyddyn wedi eu pennu. Y bwriad yw cynnal gweithdy gyda'r sector twristiaeth ym mis Medi er mwyn canfod barn a chynorthwyo gyda'r gwaith o osod cyfeiriad ar gyfer y prosiect.

4.7 Mwy o drigolion Gwynedd yn chwarae rhan lawn yn y byd gwaith

4.7.1. ***Pwrpas y prosiect yma yw canolbwyntio ar gyfres o weithgareddau er mwyn cael mwy o drigolion Gwynedd i waith llawn amser gan leihau segurdod a diweithdra.***

4.7.2. Mae'r prosiect yma yn parhau i weithredu pecyn o weithgareddau sy'n lleihau'r rhwystrau mae pobl Gwynedd yn eu hwynebu wrth geisio am waith neu fynediad at wasanaethau. Mae pecyn AdTrac yn targedu pobl ifanc 16 -24 oed sydd ddim mewn gwaith, addysg neu hyfforddiant. Mae AdTrac yn gweithio gyda 80 o bobl ifanc yn y sefyllfa yma, ac wedi gweld 3 yn symud i waith ers mis Ebrill a 15 wedi'i derbyn i'r Coleg ar gyfer mis Medi. Gan ystyried pa mor bell yw rhai o'r bobl ifanc yma o'r farchnad lafur, teimlaf fod hwn yn ganlyniad positif ac wedi gwneud gwahaniaeth mawr i'w bywydau.

4.7.3. Comisiynwyd darn o waith i edrych ar dlodi mewn gwaith yn y sir er mwyn mynd dan groen y mater yma. Bydd y gwaith yma yn rhoi tystiolaeth i ni am y sefyllfa yma, ac y prif faterion sydd angen sylw. Byddaf yn adrodd ymhellach ar y gwaith yma i chi tro nesaf.

5. MESUR PERFFORMIAD

5.1. Mae **Atodiad 1** yn adrodd ar fesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhortffolio.

5.2. Rwyf yn gyfforddus bod yr adran ar y trywydd cywir o ran mesurau perfformiad, ond yn awyddus i gael trafodaeth bellach gyda'r adran wrth iddynt lunio mesurau ar gyfer Cynllun Busnes nesaf.

5.3. Mae'r adran yn casglu mesurau maes (lle mae mwy nag un gwasanaeth yn bwydo i'r mesurydd) a mesurau fesul gwasanaethau.

Mesurau Maes

Grant/ Cydariannu wedi ei sicrhau i'r sir - Hyd at ddiwedd Mehefin 2018, gwelir bod £9.6m wedi ei ddenu i'r sir a hynny trwy gynllun isadeiledd Canolfan Awyrfod Eryri yn Llanbedr.

Nifer o swyddi wedi eu creu gan fentrau yn derbyn cymorth - Creuwyd 11 swydd gan fentrau o fis Ebrill i Fehefin a hynny o ganlyniad i osod unedau gwaith.

Mesurau Gwasanaeth

- 5.4. Mae'r **Gwasanaeth Cefnogi Busnes** yn darparu gwybodaeth, cyngor a chefnogaeth i fusnesau er mwyn iddynt sefydlu, bod yn gystadleuol a datblygu yng Ngwynedd. Mae'r gwasanaeth yn gyfrifol am weithredu, rheoli a hyrwyddo cronfeydd benthyciadau megis Cronfa Benthyciadau Canol Tref Gaernarfon a Chronfa Ardal Bangor.
- 5.5 Mae'r mesurydd **'Ymholiadau busnes a weithredir arnynt'** yn dangos bod nifer yr ymholiadau busnes wedi gostwng (**56**) wrth gymharu â blynyddoedd blaenorol oherwydd diffyg cynlluniau ariannol. Er hyn, mae'r uned wedi cychwyn ar ymgyrch marchnata i godi ymwybyddiaeth o'r Cronfeydd Benthyciadau Canol Trefi. Mae'r nifer o ymholiadau sy'n dod am fenthyciadau ym Mangor yn isel, ac ymddengys bod hyder yn isel ar y stryd fawr. Rwyf eisoes wedi cyfeirio at y prosiect 'Rhoi Treftadaeth Llechi Gwynedd ar waith a'r gwaith sy'n cael ei wneud gan y Bartneriaeth Strategol ym Mangor. Byddaf yn cadw llygaid ar y sefyllfa dros y misoedd nesaf i weld a oes rhwystrau penodol eraill yn effeithio ar nifer sy'n gwneud cais am fenthyciadau ym Mangor. Yn ogystal, mae Cronfa Benthyciadau di-log ardaloedd Penygroes a Bethesda wedi ei lansio a bellach yn weithredol, ac ymholiadau eisoes wedi'i derbyn mewn perthynas â dod ac adeiladau segur yn ôl i ddefnydd.
- 5.6. Mater arall rwyf eisoes wedi ei godi wrth drafod prosiect Creu Swyddi Gwerth Uchel yw bod diffyg gofod ar gyfer busnesau sydd eisieu ehangu neu symud i'r ardal. Mae mesurydd **'Gofod diwydiannol/ menter y Cyngor sy'n llawn'** yn atgyfnerthu'r rhwystr yma, ac mae'n dangos bod **95%** o'n hunedau diwydiannol yn llawn.
- 5.7. Ers mis Ebrill, mae'r **Gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig** yn parhau gyda'r gwaith rhaglennu carthu manwl ar gyfer Harbwr Pwllheli. Y bwriad yw cynnal gwaith carthu yn ystod cyfnod Hydref 2018 hyd at Ebrill 2019. Nid yw ffigyrau ar gyfer mesurau'r Gwasanaeth wedi eu casglu hyd yma.
- 5.8 Pwrpas y **Gwasanaeth Twristiaeth, Marchnata a Digwyddiadau** yw uchafu budd a gwerth i economi Gwynedd o ymwelwyr. Mae'r gwaith o greu gwefan twristiaeth Eryri Mynyddoedd ac Mor yn parhau, gyda'r bwriad o gynnwys manylion dros 2000 o fusnesau ar y wefan. Un o'r prif fesurau yw **nifer o ymwelwyr i wefan Eryri Mynyddoedd ac Mor**. Mae fersiwn beta o'r safle we ar fin cael ei rhyddhau i'r sector gael mewnbyn, gyda'r bwriad o fynd yn fyw o fewn y misoedd nesaf. Mae'r gwaith yma wedi cymryd hirach na'r disgwyl, ond rwyf yn gyfforddus bod hyn wedi bod tu hwnt i reolaeth yr uned gwasanaeth. Un o brif ddarnau o waith sydd ar y gweill am y flwyddyn yw cynnal adolygiad llety 2018. Mae'r nawdd eisoes wedi'i ganfod a'r gwaith wedi cychwyn.

6. SEFYLLFA ARBEDION/ARIANNOL

- 6.1 Rwyf yn falch o ddweud bod yr adran wedi gwneud cynnydd derbyniol tuag at wireddu'r holl gynlluniau sydd o dan fy mhortffolio i felly nid oes gennyf unrhyw fater i'w godi yma.

7. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 7.1. Dim i'w nodi.

8. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

8.1. Barn y Swyddogion Statudol:

ii. Y Swyddog Monitro:

"Dim sylwadau o ran priodoldeb."

iii. Y Pennaeth Cyllid:

"Gallaf gadarnhau cywirdeb agweddau ariannol yn adroddiad yr Aelod Cabinet Datblygu'r Economi, ac mae'n galonogol gweld yn rhan 6 o'r adroddiad y bu cynnydd derbyniol tuag at wireddu'r holl gynlluniau sydd yn ei bortffolio."

8.2. Barn yr Aelod Lleol:

8.2.1 Ddim yn fater lleol.

8.3. Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

8.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau:

Atodiad 1 Mesurau Adran Economi & Chymuned (Datblygu'r Economi)